

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

04 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Cobzac Elena, Țurcan Anatolie, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2019, în cauza penală privindu-l pe

Soltan Valentin XXX născut la XXX, originar din mun. XXX, domiciliat în XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 17.05.2018 – 14.03.2019 (prima instanță);
2. 05.04.2019 – 07.05.2019 (instanța de apel);
3. 08.08.2019 – 04.02.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 14 martie 2019, inculpatul Soltan Valentin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, calculul unității fiind efectuat la data comiterii infracțiunii, ceea ce constituie suma de 4000 lei, fără privarea lui Soltan Valentin de dreptul de a conduce mijlocul de transport.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Spînu Constantin cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 9500 lei cu titlu de prejudiciu material și 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Prin sentință s-a soluționat și chestiunea cu privire la corpurile delictive.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Soltan Valentin la 25 august 2015 aproximativ la ora 23:00, pe traseul internațional M2, Chișinău-Soroca în satul Măgdăcești, r-l Criuleni în apropierea magazinului „Varzari Antonina”, conducând automobilul de model „Mini Cooper” cu n/î XXX, încălcând prevederile art. 45 alin. (1) lit. a), b), c), d) și alin (2) și pct. 11 lit. f) al Regulamentului Circulației Rutiere, unde este stipulat că conducătorul de vehicul trebuie să conducă

vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, să țină permanent seama de dexteritatea în conducere ce i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, de situația rutieră, care s-a exprimat prin aceea că se deplasa pe un traseu central, spațiul de vizibilitate era redus, deoarece era noaptea și în cazul în care în limita vizibilității, apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuia să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța la trafic, astfel conducătorul automobilului nu a redus viteza sau chiar să oprească reieșind din starea carosabilului și marcajul rutier „trecerea de pietoni”, care era în apropiere, dar a continuat deplasarea mai departe, iar la apariția pietonului Spînu Constantin care traversa trecerea de pietoni pe o bicicletă l-a tamponat cu partea lateral stângă a automobilului, în rezultatul cărui fapt i-au fost provocate vătămări corporale medii sub formă de fractura osului ulnar drept porțiunea 1/3 distală.

Acțiunile inculpatului Soltan Valentin au fost calificate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal „*încălcarea regulilor de securitate a circulației mijloacelor de transport de către o persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale.*”

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1 Avocatul Ciuperca Vasili în numele inculpatului Soltan Valentin, care a solicitat admiterea apelului casarea sentinței, emiterea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea lui Soltan Valentin pe motivul că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Invocând faptul că:

- există divergențe între declarațiile părții vătămate cu procesul verbal de cercetare a bicicletei, din care urmează altă situație decât cea descrisă de partea vătămată;

- din declarațiile părții vătămate urmează că aceasta nu cunoaște cine a tamponat-o, cine conducea mijlocul de transport, iar concluziile instanței precum că la acel moment la volanul automobilului se afla inculpatul au fost bazate pe presupuneri;

- nu s-a dat apreciere declarațiilor martorului Stici Pavel, care a declarat că automobilul de model „Mini Cooper” cu n/î XXX îi aparține, și care s-a aflat pe tot parcursul anului 2015 la parcare, din motiv că în anul 2014 a accidentat-o și care se află până în prezent la parcare;

- nu s-au luat în calcul concluziile raportului de expertiză medico – legale din care urmează că leziunile corporale depistate la partea vătămată nu sunt caracteristice accidentului rutier;

- instanța nu a dat nici o apreciere poziției și argumentelor prezentate de către partea apărării, fapt care a dus la examinarea superficială a cauzei cu încălcarea prevederilor art. 6 CEDO;

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2019, s-a admis apelul declarat, s-a casat sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care s-a încetat procesul penal privind tragerea la răspundere în baza art. 264 alin. (1) Cod penal a inculpatului Soltan Valentin, din motiv că s-a împăcat cu partea vătămată.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței au fost obținute legal fiind admisibile conform prevederilor art. 95 Cod de procedură penală, fiind apreciate conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat faptul că considerentele primei instanțe sunt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, sub aspectul vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, aceasta fiind dovedită în cadrul procesului penal, astfel fapta acestuia reținută prin sentință întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Cu privire la încetarea procesului penal din motiv că părțile s-au împăcat, instanța de apel a considerat fondată cererea respectivă conform prevederilor art. 109 Cod penal.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, de către:

4.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Săli Radu, care a invocat temei de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a deciziei, cu menținerea sentinței fără modificări, deoarece apelul a fost admis greșit.

Invocând faptul că:

- hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta expus neclar;

- soluția instanței contravine prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, iar soluția acesteia privind încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților a fost neîntemeiată;

- împăcarea părților produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare, ce se referă la instanța de fond;

- împăcarea este imposibilă atunci când se examinează căile ordinare de atac adică apelul și recursul fapt ce rezultă din prevederile art. 230 Cod de procedură penală, fazele următoare a judecării cauzei sunt căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărârii judecătorești, inclusiv și în partea aplicării procedurii împăcării părților potrivit legii materiale și procesual penale;

- dreptul de a solicita încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților nici nu a fost exercitat și solicitat în instanța de fond, respectiv aceasta nu poate constitui o eroare a instanței de fond;

- art. 109 Cod penal a fost modificat prin Legea nr. 233 din 08.11.2018 și anume după textul „la capitolele II-VI” a fost introdus textul „la art. 264 alin. (1)”;

- sentința a fost pronunțată la 14 martie 2019, data la care art. 109 Cod penal era deja modificat, iar părțile nu au înaintat solicitarea privind aplicarea art. 109 Cod penal până la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Ciuperca Vasili în numele

inculpatului Soltan Valentin, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, invocând faptul că recurentul face o interpretare teoretică a legislației penale și procesual penale în materie de împăcare a participanților la procesul penal, fără a indica care este legătura între împăcarea în procesul penal și temeiul invocat în ordinea de recurs. Temeiul invocat de recurent art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, îl consideră unul formal, care nu poate fi aplicabil în speța dată.

A mai menționat că instanța de apel legal și întemeiat a dispus încetarea procesului penal în conformitate cu prevederile art. 109 Cod penal și art. 332 Cod de procedură penală, din motiv că părțile s-au împăcat fapt ce a fost confirmat prin tranzacția de împăcare din 03 mai 2019 ce a fost confirmat personal de părți în ședința de judecată.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit mai menționează că procurorul în recurs, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume cazurile când „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar*”, criticând decizia instanței de apel în partea încetării procesului penal din motivul împăcării părților.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivele invocate în recursul declarat se acceptă în

partea în care se critică decizia instanței de apel în partea încetării procesului penal privind tragerea la răspundere în baza art. 264 alin. (1) Cod penal a inculpatului Soltan Valentin, din motiv că s-a împăcat cu partea vătămată.

Astfel, Colegiul penal lărgit notează că prima instanță a apreciat obiectiv cumulul de probe administrat la urmărirea penală și examinat în ședința de judecată a primei instanțe, descrise și în sentință (f.d. 122-128, vol. II), prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, și corect a adoptat soluția de condamnare a lui Soltan Valentin, în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel greșit a admis apelul declarat de avocatul Ciuperca Vasili în numele inculpatului Soltan Valentin, a casat sentința și a dispus încetarea procesului penal în privința lui Soltan Valetin, din motivul împăcării acestuia cu partea vătămată.

La caz, fiind necesar de menționat faptul că conform art. 109 alin. (1) Cod penal *„împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II–VI, la art.264 alin.(1) din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani”* alin. (2) al aceluiași articol prevede că *„împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.”*

După cum urmează din materialele cauzei și anume din procesul-verbal al ședinței de judecată în cadrul instanței de apel din data de 07 mai 2019 (f.d. 150-152, Vol.II) de către apărare a fost înaintată o cerere cu privire la încetarea procesului penal în privința lui Soltan Valentin în legătură cu împăcarea cu partea vătămată (f.d.145-147, Vol.II).

Prin reglementarea în art.109 Cod penal a momentului pînă cînd poate avea loc împăcarea părților, Colegiul penal lărgit constată că legiuitorul a avut în vedere că moment final, este atunci cînd cauza se judecă de către prima instanță, cînd completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective. Acest înțeles al legii rezultă din construcția și plasamentul procedurilor ce le parcurge cauza penală pusă pe rol.

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală *„ în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”*

Astfel, având în vedere cele menționate supra, Colegiul penal lărgit conchide că este nejustificată concluzia instanței de apel cu privire la încetarea procesul penal în

privința lui Soltan Valentin în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, din motiv că s-a împăcat cu partea vătămată, or, ultima nu a ținut cont de faptul că cererea a fost înaintată la o etapă în care aceasta nu poate fi admisă.

Mai mult, este de menționat faptul că la examinarea cauzei în prima instanță atât apărarea cât și partea vătămată nu au înaintat vreo cerere în sensul încetării procesului penal în privința lui Soltan Valentin în legătură cu împăcarea părților, aceasta reprezentând în sine voința părților și nu poate fi imputată ca o omisiune din partea instanței.

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de către procuror urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2019 ca fiind motivată pe interpretarea greșită a Legii penale și cu menținerea sentinței Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 14 martie 2019 prin care Soltan Valentin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, din motiv că apelul a fost greșit admis în speță confirmându-se temeiul pentru recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2019 în cauza penală privindu-l pe **Soltan Valentin XXX** cu menținerea sentinței Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 14 martie 2019 în aceeași cauză penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **05 martie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

Boico Victor